



Resume af: Beskyt vand, natur og sundhed – Sprøjtemiddelstrategi 2013-2015

Sprøjtemiddelstrategien skal vende udviklingen, så forbruget af sprøjtemidler ikke fortsætter med at stige, og vise vej mod et Danmark med færre og mindre belastende sprøjtemidler.

20. november 2012

Salget af sprøjtemidler er steget gennem de sidste 10 år i Danmark, og samtidig er der de seneste år sket en stigning af sprøjtemidlernes belastning. Den udvikling må ikke fortsætte, og derfor lægger regeringen op til et markant kursskifte. Den væsentligste forandring bliver den ændrede pesticidafgift, der gør de mest belastende sprøjtemidler dyrere og motiverer landmænd og andre brugere til at reducere forbrug og belastning.

Med den nyudviklede indikator – pesticidbelastningsindikatoren – sætter regeringen en helt ny målsætning, som ikke er baseret på behandlingshyppigheden, men en målsætning baseret på sprøjtemidlernes belastning. Målet i strategien er en reduktion i belastningen på **40 procent** i forhold til 2011-niveauet i løbet af bare tre år. Der er tale om et ambitiøst, men samtidig realistisk mål.

Tværgående initiativer og særlige indsatsområder

Indsatsen bliver bl.a. øget på følgende punkter:

Styrket godkendelse af sprøjtemidler

Mere effektiv godkendelsesordning, hvor nye og mindre belastende midler skal godkendes langt hurtigere, mens sprøjtemidler, der risikerer at blive udvasket til grundvandet, skal holdes ude af det danske marked.

Styrket indsats for at beskytte grundvandet

Styrkelse af varslingsystemet for udvaskning af pesticider til grundvandet og øget samarbejde mellem myndighederne om punktkilder.

Øget fødevarerikkerhed

En øget indsats for fastsættelse af lavere grænseværdier og ændring af kontrollen på foderafgrøder, så der testes for flere sprøjtemidler.

Skærpet kontrol med sprøjtemidler

Mere kontrol der skal sikre, at det ikke skal kunne betale sig for landmændene at importere eller anvende ulovlige sprøjtemidler hentet i udlandet. Eksempelvis skærpes bødestrafen for lovbrud.



Sprøjtemiddelstrategien rummer ikke kun krav til brugerne. Den indeholder også en langsigtet investering i forskning, for at vi kan få mere viden om effekterne af sprøjtemidlerne på miljøet og sundheden.

Ud over de tværgående initiativer indeholder strategien initiativer, som er rettet mod særlige målgrupper: landmænd, gartnere, golfklubber, kommuner og private haveejere.

De specifikke indsatser handler særligt om bedre undervisning og information til brugere og befolkning om de risici, der er ved at bruge sprøjtemidler.

Pejlemærker

Som supplement til den overordnede målsætning på pesticidbelastningen fastsætter strategien syv pejlemærker. Pejlemærkerne angiver, hvad regeringen ønsker at opnå inden for de forskellige indsatsområder.

- Ingen overskridelse af godkendte sprøjtemidlers grænseværdier i grundvandet.
- Indholdet af rester af sprøjtemidler i danske fødevarer skal være så lavt som muligt.
- Sundhedsbelastningen fra anvendelsen af de særligt problematiske stoffer (kræftfremkaldende og hormonforstyrrende stoffer) reduceres med 40 procent ved udgangen af 2015 i forhold til belastningen i 2011.
- Alle, der anvender sprøjtemidler erhvervsmæssigt, skal følge principperne om integreret plantebeskyttelse (IPM-principperne) inden 2014.
- Kommune, region og stat skal sænke forbruget af sprøjtemidler i overensstemmelse med den frivillige aftale på området.
- Golfbranchen skal reducere forbrug af og belastning med sprøjtemidler.
- Haveejerne skal i større omfang vælge de mindst belastende sprøjtemidler.

Økonomi

De samlede udgifter for indsatsen er på i alt 253 mio. kr. fordelt på tre år.

Sammenhæng mellem behandlingshyppighed (BH) og belastning (PBI)

Behandlingshyppigheden (BH) har i mange år været anvendt som indikator i Danmark. Den viser, hvor mange gange landmændene gennemsnitligt sprøjter deres marker årligt. Behandlingshyppigheden bliver også beregnet fremover, men nu udelukkende som et supplement til PesticidBelastningsIndikatoren (PBI). PesticidBelastningsIndikatoren (PBI) måler belastningen af sundhed, natur og grundvand. Pesticidbelastningen beregnes for tre hovedindikatorer:

- **Sundhed:** Giver et mål for den belastning, sprøjteføreren udsættes for ved at håndtere og udbringe sprøjtemidlerne.
- **Miljøadfærd:** Udtrykker, hvor hurtigt pesticiderne nedbrydes i jord, deres risiko for at blive ophobet i fødekæder og risikoen for nedsivning til grundvandet.
- **Miljøeffekt:** Er et mål for sprøjtemidlernes giftighed over for dyr og planter i marken (f.eks. regnorme og bier) og den omgivende natur (f.eks. fisk og fugle).